

IZHAJA VSAK DAN

Čudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Pesmične števe se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tiskarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Naborini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvd. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 helone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 2 st. mm. Smartnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglaševanje v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in toljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: na celo leto Kron 2.20, na pol leta Kron 2.00.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglaševanje in reklamacije pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik: konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON 11. 11-57.

Albanci na begu

Albanski poraz pri Ohridu. - Dibra in Ohrida zopet v srbskih rokah.

Albanci na divjem begu.

DUNAJ 1. (Izv.) Glasom vesti, ki so dospele danes oficijalno in privatno iz Srbije, je toliko kakor gotovo, da srbska armada na vseh točkah uspešno pobija albanske upornike. Albanci so že pregnani iz Dibre in so doživeli pri Ohridu strašen poraz. Tudi ves teritorij okoli Prizrena je očiščen albanskih tolp. Pri Prizrenu so poginili Srbi Albance že čez mejo in srbski oddelki, ki preganjajo bežeče Albance, se že nahajajo na albanski zemlji sami. Poroča se, da so udrili Srbi že 15 km daleč v albansko deželo.

Dejstvo, da so Srbi udrili v Albanijo, dosedaj ne razburja nikogar, ker je skoro sigurno, da se bo Srbija zadovoljila s tem, da stre albanski upor na vsej črti in da ne poseže v integriteto avtonomne Albanije, kakor je bila ustanovljena od velesil.

Bežeče albanske tolpe strašno pustošijo pred seboj. Vse vasi, kjer se umikajo, so požgane in opustošene.

BELGRAD 1. (Izv.) Semkaj so dospele uradne vesti z bojišča, da se je srbskim četam, ki operirajo okoli Ohrida in Dibre, posrečilo Albance na vsej črti premagati in jih pognati zopet na mejo. V srbskih vojaških krogih so trdno prepričani, da bo Srbija najdalje tekom enega tedna očiščena albanskih upornikov.

BELGRAD 1. (Izv.) V Zajčar je prispelo pretekli teden 250 albanskih vjetnikov.

BELGRAD 1. (Izv.) Arnavti popolnoma poraženi in razbiti. Ohrid in Debar zavzeta od srbskih čet.

BELGRAD 1. (Izv.) Na uradnem mestu se konstatira, da so vse vesti o obsegu in uspehu vstaje, ki ne prhajajo preko Belgrada, deloma izmišljene. Albanci so pač dosegli nekaj manjših uspehov, izpred Prizrena in Bitolja pa so bili popolnoma pregnani.

PARIZ (Izv.) „Tempos“ poroča: 13 kilometrov zahodno od Kličeva je prišlo do krvave bitke. Pri Mavrovu so bili Albanci popolnoma poraženi. Srbi so že na albanski meji.

LONDON 1. (Izv.) Listi poročajo, da so vzeli Srbi včeraj ob 11. dopoldne Dibro.

LONDON 1. (Izv.) Glasom srbskih poročil, so Srbi zavzeli včeraj tudi Ohrid.

LONDON 1. (Izv.) Albanci se drže samo še v nekaterih pozicijah pri Priškopelju. V kratkem jih bodo Srbi pregnali.

SOLUN 1. (Izv.) Na južnem Albanskem koncentriranim srbskim četam, se je posrečilo prodiranje Albancev popolnoma ustaviti. Albanci so se že pričeli umikati na vsej črti.

Hudi boji ob grško-albanski meji.

BELGRAD 1. (Izv.) Ob celi albanski grški meji se vrše ljuti boji med Albanci

in Grki, katere so napadli Albanci. Grške čete so pri Korci in pri Janini pobile albanske čete in jih pognale 20 km proti severu.

Prespansko okolico po dogovoru s Srbi zasedli Grki.

SOLUN 1. (Izv.) Glasom dogovora med Srbijo in Grško, so grške čete zasedle vse ozemlje okoli Prespanskega jezera, da tako razbremenijo srbsko armado in ji olajšajo nagli pohod na sever.

Valonska vlada že odklanja odgovornost za dogodke na meji.

VALONA 1. (Kor.) Z boj, ki so se vršili zadnje dni pri Dibri, Strugi in drugih krajih, valonska vlada ni v nobeni zvezi. — Sploh nima albanska vlada nobenega stika z uporniki in obžaluje sedanje dogodke, ki zamorejo deželi samo škodovati.

VALONA 1. (Kor.) Ker je vlada uvidela, da stoji pred vedno večjimi in bolj odgovornimi nalogami, namerava izmesti Kemal bej kot nekak prehod k definitivnemu kabinetu, zbrati okoli sebe vse izrežne ljudi, ki imajo smisel za potrebe dežele.

Tudi Essad paša se opravičuje.

BELGRAD 1. (Kor.) Kakor poroča „Tribuna“, je poslal Essad paša srbski vlad pismo, v katerem izreka radi krvavih dogodkov na meji svoje obžalovanje, obenem pa izjavlja, da je odločno pripravljen s orožjem v roki braniti integriteto albanskega, od londonske reunije določenega ozemlja.

Avstrija in albanska vstaja.

PETROGRAD 1. (Kor.) Nekaj tukanj avstroogrski diplomat je izjavil nekemu soizdatniku „Rječi“, da je naravnost absurdno, zvrčati krivdo na albanski vstaji na Avstrijo. Postopanje Avstrije je najboljši dokaz, da store njeni diplomati vse, da preprečijo nove komplikacije. Avstrijski zastopnik na londonski reuniji je radi tega tudi vstrajal na tem, da naj se določijo Albanci meje po etnografskem principu. Dejstvo, da ta princip ni prodrl, je glavni povod, da je izbruhnila vstaja. Trditve, da je albansko gibanje organizirano od zunaj, niso resnične. Velevladi so že ukrenile vse potrebno, da pospešijo organizacijo dežele.

V Srbiji vlada še vedno silno ogorčenje radi organizacije albanske vstaje in listi nadaljujejo svoje ostre napade na eni strani proti Avstriji, na drugi pa proti Bolgarski in prinašajo vedno nova dejstva, ki naj dokazujejo, da Avstrija in Bolgarska v resnici podpirujeta sedanjo albansko vstajo. Listi priobčujejo tudi razne podrobnosti, iz katerih je razvidno, da se Bolgarski klub vsem dementijem pripravlja na novo mobilizacijo. Velike množice orožja prihajajo po Donavi v Bolgarsko in sicer orožja, ki izhaja iz avstrijskih skladišč. Trdi se tudi, da je Srbija odredila najstrožjo kontrolo železniškega prometa z Bolgarsko, oziroma ga skoro popolnoma ustavila, ker se vozijo preko Srbije bolgarski komitaši v delavskih oblekah v Macedonijo. Koliko je na teh vesteh resnice, za enkrat še ni mogoče kontrolirati.

odreče svoj karjeri? In to radi iste žene! In brez enakega opravičevalnega razloga: za Roberta je govorila vsaj pretveza: želite, ali zanj? Če bi odložil svoje epaulette, zlomil svoj meč, za žensko, ki ni smela biti nikdar njegova, ki mu ni smela biti več, nego prijateljica, ali ne bi bilo to nespametnost, sramota? Toda, če bi zahtevala, bi-li mogel, bi-li smel odreči? Ali se je bil udal popolnoma in ali je — ah — ne ljubi?

Nekoga večera, ko je nastajala noč, je zapustil grad in se povrnil domov peš. Melpotoma ga je — kakor vedno, ko ni bil pri čarodejki — vnovič mučilo bolj nego kdaj vznemirjenje, skrupelnost, strah. Pot ga je vodila mimo župnišča in videl je, da je eno oken še razsvetljeno; stari župnik bržkone dela še. Ta svet luči, ki je skozi drevje prodiral do njega, nepokojnega, zdel se mu je kakor božja luč; tam v tistih prostorih je bil dom miru in zavidal je starčka, ki je tam rahlo in v miru preživljal svoje dni. Ustavil se je. A hkratu, po hitri odločitvi, je vstopil v hišo in potegnil za zvonec.

Abbé Desmorteux je s povečalnim steklom preiskaval neke kovane denarje, ki jih je bil dobil med dnevom, ko so mu prijavili poveljnika. Ustal je takoj ter ga

Essad paša in provizorična valonska vlada.

SOLUN 1. (Izv.) Essad paša vstraja pri zahtevah glede reforme vlade. Če bi izmislil Kemal bej ne ugodil njegovim željam, hoče Essad paša baje zbrati svoje vojsko in korakati z njo v Valono.

DUNAJ 1. (Izv.) „Albanische Korrespondenz“ ve poročati, da je Essad paša obvestil izmislil Kemal beja, da je v trenutku, ko je skupna domovina v nevarnosti, zopet pripravljen na skupno delovanje z valonsko vlado.

Ruski glas o vstaji.

PETROGRAD 1. (Kor.) „Rječi“ piše: Ruska diplomacija priznava pravico Srbije do varstva svojega ozemlja. Srbija ima pravico pacificirati albanske tolpe na meji. Ruska diplomacija je priprilana, da ostane Srbija trezna in da ne izzove nikakih komplikacij.

Pogajanja med velesilami glede Albanije.

DUNAJ 1. (Izv.) Vest, da se že više med velesilami posvetovanja glede Albanije, so neosnovane.

Določitev severne albanske meje.

SKADER 1. (Izv.) Avstrijski in italijanski detašma, ki bosta spremljala mednarodno komisijo za trasiranje severne meje Albanije, sta že dospela semkaj in se pripravljata na odhod.

Srbska skupščina.

BELGRAD 1. (Izv.) Kakor se zatrjuje, bo sklicana skupščina 8. oktobra k rednemu zasedanju.

BELGRAD 1. (Izv.) „Pravda“ poroča, da hoče finančni minister Paču takoj po Pačičevem povratku iz zdravstvenih ozirov demisionirati. Vojaški krogi Pačuja dolže, da je radi tega, ker ni hotel dovoliti vojni upravi zahtevanih kreditov, v precejšnji meri zakrivil sedanje dogodke.

Grško-turški odnošaji.

DUNAJ 1. (Izv.) Pogajanja med Turčijo in Grško so sicer pretrgana, a se skoro zopet obnovijo. Na obeh straneh se zatrjuje, da za enkrat še ni nobenega povoda za kake resnejše komplikacije, čeprav sta si stališči obeh držav silno nasprotni.

DUNAJ 1. (Izv.) V nasprotju z nekaterimi pomirljivimi vestmi zatrjujejo rimska poročila, da je položaj med Grško in Turčijo jako resen. Grška že pripravlja novo splošno mobilizacijo.

Sklicanje poslanske zbornice.

DUNAJ 1. (Izv.) Prihodnja plenarna seja poslanske zbornice je sklicana na 21. oktobra ob 11 dopoldne. Na dnevnem redu je nadaljevanje debate o novih davčnih predlogih.

Obiski nadvojvode Franca Ferdinanda v Nemčiji in Angliji.

DUNAJ 1. (Izv.) Prestolonaslednik Franc Ferdinand odide 7. novembra v Nemčijo, kjer bo lovski gost cesarja Viljema. Na 11. novembra odpotuje nato v London, kjer bo lovski gost angleškega kralja. Obema obiskoma se pripisuje velika politična važnost.

Conrad pl. Hötzendorf umakne svojo demisijo.

DUNAJ 1. (Izv.) Šef generalnega štaba, Conrad pl. Hötzendorf, ki je korferiral danes z grofom Berchtoldom in bo sprejel prihodnje dni od cesarja v posebni avdijenci,

sprejel s prisrčno dobrohotnostjo, toda ne brez maloprijetnosti.

„Odpustite, gospod župnik,“ je rekel Maurice, „da se drznem moliti vas v taki pozni uri, toda čutil sem tako mučenega, tako nesrečnega, da sem si hotel zopet izprositi vašega dobrega sveta.“

Duhovnik se je priklonil na lahk.

„Prosil bi sicer lahko svojo mater za svet; razumna je in dobra; ali v mojem slučaju, bojim se, ne bi imela potrebne nepristranosti; tako prihajam k vam, gospod župnik, v najtežavnejem položaju svojega življenja; prihajam k pošteno in odkrito mislečemu človeku, k prijatelju, če mi dovolite, da vas tako imenujem; prihajam k vam kakor duhovniku, ki so mu lastne visoke in svete misli; prihajam in vas prosim sveta, kajti vse moje moralno življenje je v nevarnosti, da doživi polom.“

Govorite, moj sin.“

„Vi veste, gospod župnik, iz mojih ust, da sem prejel od umirajočega prijatelja nalog, da njegovi ženi, markizi de Lapave, sporočim njegovo zadnjo voljo, in veste tudi, kaj je zahtevala ta njegova zadnja volja: slovesno jo je prepovedal, da se ne sme nikdar več moliti. Poznate pa tudi vezi prijateljstva, ki me spajajo s to ženo, veste,

bo umaknil svojo demisijsko prošnjo in ostane še na svojem mestu.

Tehniška obstrukcija v tirolskem deželnem zboru.

INOMOST 1. (Kor.) Na današnji seji tirolskega deželnega zbora so vložili nemški svobodomislci 78 nujnih predlogov, ki se tičejo predvsem nove volilne reforme. Deželni glavar je v očigled tem razmeram izjavil, da je v takem položaju uspešno delovanje zbornice nemogoče in je zato zaključil sejo, nakar je bila sklicana seja klubovih načelnikov. Prihodnja seja se viši jutri. Na dnevnem redu je proračun in pa deželnozbornska volilna reforma.

Proti renjokolom na Tirolskem?

DUNAJ 1. (Kor.) Oficijozna „Wiener Allgemeine Zeitung“ izjavlja, da so vesti, da bi tirolsko cesarsko namestništvo zahtevalo odpust vseh renjokolov iz občinskih službe, popolnoma neresnične. Slična odredba na Tirolskem ni bila nikdar izdana.

Kolera na Hrvaškem.

ZAGREB 1. (Izv.) Včeraj je bilo naznanjenih zopet 14 novih slučajev kolere na Hrvaškem.

Velika nesreča na morju.

HAMBURG 1. (Izv.) Na potu v Baltično morje, je dobila ladja Hamburg-Amerika-Linie „Arkadia“, brezlični brzolov od angleškega parnika „Templemore“, na katerem je zbruhnil strašen požar. „Arkadia“ je odšla takoj na pomoč in v resnici našla parnik ves v plamenu. — Rešila je vse moštvo, a parnik je popolnoma zgorel in se potopil.

Železniška nesreča na Nemškem.

BONN 1. (Kor.) Na progi Köln-Bonn je vozil neki brzovlak v največji naglici skozi postajo Bonn-Ellerstrasse. Lokomotiva je skočila naenkrat raz tir, vsled česar se je več vozov prevrnilo. Ena oseba je bila na mestu mrtva, 12 lahko, 3 težko ranjeni. Vlakovodja je izjavil, da se je na potu ovesestil, vsled česar ni mogel vlaka pravočasno ustaviti.

Strašno grozdeještvo 15letnega dečka.

NANTES 1. (Kor.) V vasi Basbrilage na Francoskem se je zgodil včeraj strašen zločin. Zakonska dvojica Mabit je imela v službi nekega 15letnega dečka. Mabit in fant sta se v vinogradu pri trgatvi iz neznanih vzrokov spila. Tekom prepirla je razjarjeni pobliž zgrabil za sekuro in Mabitovo smrtno-nevarno ranil. Nato je odšel domov, kjer je ubil Mabitovo nosečo ženo in dekle. Ubil je tudi v sosednji sobi se nahajajočo Mabitovo mater in tri nedolžne Mabitove otroke. Mladi morilec je bil takoj aretiran.

Goriški deželni zbor.

Gorica, 1. oktobra.

Danes dopoldne je bil odprt goriški deželni zbor.

Pred otvoritveno sejo je bila sv. maša v stolni cerkvi, katere so se udeležili namestnik princ Hohenlohe, deželni glavar dr. Faidutti, podglavar dr. Franko in drugi slovenski in italijanski deželni poslanci. Mašo je daroval monsignor Sion. Po maši so se zbrali poslanci na deželnem odboru in odšli v zbornico. Hitro po 11. uri je bila seja odprta. Na predsedniškem mestu je stal namestnik princ Hohenlohe, na njegovi desni deželni glavar, na levi zastopnik vlade v deželnem zboru, namestnik svetnik Anton Rebek. Zbrani so bili vsi poslanci razun

da je ta situacija kočljiva, nevzdržljiva, nemogućna. In sedaj, za sveta nebesa, kaj morem storiti, kaj smem storiti, da ostanem pošten mož?”

„Dete,“ je rekel stari mož, „vem dobro vse to in muči me dovolj; kajti vprašanje, ki mi je stavilo, je v resnici nerazrečljivo, pa naj je obračam in sučem kakor hočem... Ne obdolžujem vas, ker sta oba brez krivde; nič ni bilo tu namerovanega; okolnosti so vaju približale drugemu, in te so bile neizogibne; korak za korakom sta se globlje in tesneje zapletala v prijateljske vezi in sedaj se ljubita — to je nesreča, velika nesreča — ali na tem se ne da nič spremeniti in gre je za to, da se najde pot iz te situacije. Pred vsem se mi zdi vaša pot jasno začrtana. Zberite ves svoj pogum, udišite svoje lastno čustvo, upirajte se hrabro očitjanjem, solzam, tudi če bi se pri tem utegnili zdeti smešni — bežite, polte in ne povrnite se več. Ali če storite to, je Marianne — kolikor poznam markizo — izgubljena. Da se maščuje nad vami, nad menoj, nad ljubim Bogom, viže se v vrtnec, bo postopala kakor obupanka, kakor blažna, in vas zadene krivda, ako postane — vlačuga.“

(Dalej).

PODLISTEK.

Prisega.

Spisal OCTAVE FEUILLET.

Govore, da so kače, katerih pogled tako fasciniira njih žrtev, da jej volja moči popolnoma upada, da je izgubljena, da se tega zaveda in vendar občuti neko bolestinoladko nasladnost. V takem stanju se je nahajal Maurice v družbi mlade vdove; postal je brezvoljna žrtev njenega čara, pozabil je na vse okolo sebe, živel kakor v sanjah; čim pa ni bil pri njej, ko ni dihaval va-se omamljivega vonja, ki jej je bil lasten, ko ni več čul glasbe njenega glasu, ko je bil zlomljen čar, se je vzdramil in videl, da stoji ob robu prepada. Kam ga vodi pot, kakove posledice bo imelo to, kak konec? Ali ni bilo njuno često občevanje že splošno znano, kompromitirajoče zanj, katere dobro ime mu je bilo svetelše, nego-li njegovo lastno? Kaj naj se zgodi v bodočnost? Ko poteče njegov dopust, ali pojde, ali bo mogel oditi? Ali ga pustil? Ali bo pa tako slaboten, kakor je bil Robert, da se

dr. Flego (laška ljudska stranka), ki se je opravičil, ker je po svojih poslih zadržan pristopovati tej seji. Galerija je polna občinstva. Izdane so bile vstopnice.

Namestnik čita svoj otvoritveni govor najprvo v laškem, potem v slovenskem jeziku. Naznanil sklicanje deželnega zbora, imenovanje deželnega glavarja dr. Alojzija Faldutija in podglavarja dr. Alojzija Frankota ter predstavi zbornici oba v tej lastnosti. Izreka jima čestitke in prosi vse novoizvoljene poslance, naj sprejmejo njegov uljudni pozdrav.

Naloga deželnega zbora je težka, zato pa je pričakovati marljivo in složno delovanje vseh strank; dotika se melioracijskih naprav, regulacijskih del, omenja med različnimi potrebami potrebo zdravstvenega zakona in stavnbenega reda po vzorcu, ki se pripravlja v ministrstvu za javna dela. Denarja za vsa ta in še druga dela treba poskrbeti potom skrbne in previdne finančne politike.

Vlada bo pazljivo sledila delovanju deželnega zbora. Želi uspehov potom sporazumnega složnega dela.

Nato predstavi vladnega zastopnika v deželnem zboru, namestništvu svetnika Antona Rebeka ter odstopi mesto glavarju dr. Faldutiju, ko ga prejel še zapriseže.

Deželni glavar dr. Faldutti s križem in komendo Fran Josipovega reda in opasan z višnjevim pasom, povzame besedo rekoč, da s težavo sprejema težek posel deželnega glavarja, se zahvaljuje za imenovanje za deželnega glavarja ter prosi namestnika, naj sporoči njegovo zahvalo na najvišje mesto.

Po slovensko je rekel: da se obrača do častitljivih slovenskih tovarišev in jih pozdravlja, vedoč, da poznajo nalogo, ki je dana poslancem, poslanim v to zbornico. Omenja potrebo saniranja deželnih financ, finančne reforme, pomoči vsled ujme prizadetim. Ne bo našteval vseh potreb, v svesti pa smo si potrebe rešive svojih nalog in problemov. Kar se tiče njega, ga bodo vedno vodila načela krščanske pravičnosti.

Potem je, po laško, omenjal svoja prednika grofa Coroninija in dr. Pajerja, omenjal v izbranih besedah cesarja in pozval poslance k trikratnemu vskliku Evviva! (Klici: Evviva in Živio!)

Poslanci so doslej stali. Vsedejo se. Glavar odpravi sejo. Oglasi se k besedi dr. Franko, ki se zahvali za imenovanje podglavarjem in izjavlja, da kadarkoli bi bil poklican predsedovati deželnemu zboru, se bo posluževal najstrožje objektivnosti. To pove slovensko in italijansko.

Poslanci, po abecednem redu, store svoje obljube.

Deželni glavar naznanil drugo sejo za popoldan ob 5. Dnevni red: 1) Čitanje zapisnika otvoritvene seje. 2) Naznanila predsedstva. 3) Predložitev volilnih spisov. 4) Volitev deželnega odbora. 5) Volitev deželnozborniških odsekov.

Seja konča ob 11:45. Izvršila se je brez posebnega pomena, kakršnemu je bil prijatelj pok. Pajer, in tudi brez incidentov; čisto mirno je bilo vse.

Popoldanska seja.

Volitev deželnega odbora.

GORICA 2. (Izv.) Popoldanska seja deželnega zbora se je pričela ob 5. Predsedoval je deželni glavar dr. Faldutti. Navzoči so bili vsi deželni poslanci, pri vladni mizi pa namestnik princ Hohenlohe.

Po otvoritvi seje se je deželni glavar dr. Faldutti v toplih besedah spominjal umrlega deželnega glavarja dr. Pajerja in pa tudi umrlega kraškega poslanca Muha.

Glavna točka dnevnega reda je bila volitev deželnega odbora.

Od slovenskih poslancev so bili izvoljeni v odbor: za odbornika poslanec sodni svetnik Dominko, za njegovega namestnika posl. dr. Podgornik, potem za odbornika posl. dr. Gregorčič, za njegovega namestnika pa poslanec dr. Franko.

K tej izvolitvi je treba pripomniti, da je bil posl. dr. Gregorčič izvoljen za deželnega odbornika, da pride kot slovenski zastopnik deželnega odbora v deželni šolski svet, kar je veljavno pred vsemi zato, ker je dr. Gregorčič že od nekdaj z vso verno in poštreno deloval na polju narodnega šolstva in je nujna potreba, da se njegovo delovanje na tem polju tudi zasluga za bodoče.

V ostalem pa posl. dr. Gregorčič ne bo izvrševal poslov deželnega odbornika, temveč ga bo stalno zastopal njegov namestnik posl. dr. Franko.

Izmed italijanskih poslancev sta bila izvoljena v deželni odbor izmed poslancev italijanske ljudske stranke posl. dr. Flego, izmed poslancev laške liberalne stranke pa posl. dr. Pinaucig.

Izvoljeni so bili nato še razni odseki. Posl. dr. Cescutti je vložil interpelacijo zaradi odvzeta vojaških agend in prenešenega delokroga mestni občini gorški.

I. sestanek slovenskih tehnikov v Ljubljani.

O organizaciji dunajskih slovenskih agronomov je referiral tov. cand. ing. agr. Dragoslav Mikuž.

Izvajal je v glavnem sledeče: Okoli 1. 1906 je vzniknila v slovenskih slušateljih zemeljske visoke šole želja po ustanovitvi strokovne organizacije. S poštreno željo 9 članov in ob zapiščini prejšnjega kluba jugoslovanskih agronomov je začelo delovati društvo „Kras“, ki danes s skrbnim podpiranjem od strani starešin zadovoljivo uspeva in vrši nalogo, ki jo vidi v glavnem v vsestranskem izobraževanju svojih članov. Ena izmed glavnih nalog te organizacije pa je tudi, da proučuje, na kak način bi se povzdignila zemeljska produkcija slovenskih pokrajin? Produktivnosti tal moramo obratiti pozornost, produktivnost tal izboljšati z vso gospodarsko modrostjo in z vsemi tehničnimi sredstvi, da povečamo to najvažnejšo produkcijo in zadostimo materialnim potrebam večini slovenskega ljudstva. Nadalje je omenjal poročevalca, da bo društvo „Kras“ v bodočnosti moralo stremeti tudi za tem, da bo proučevalo jugoslovanska gospodarska vprašanja in sodelovalo po možnosti tudi na gospodarsko-književnem polju. Končno je poudarjal govoril, da društvenim članom gre predvsem naloga proučevanja in se tako obenem pripravljati za uspešno delovanje po študijski dobi v prid slovenski materijalni kulturi.

O splošnem položaju dunajskih slovenskih agronomov je referiral tov. cand. ing. agr. Dragoslav Mikuž. Poročevalec je omenjal predvsem gmočni položaj slov. slušateljev zemeljske visoke šole. Povedal je med drugim, da se ministrske podpore vedno bolj omejujejo in da so pogoji za oprostitev šolnine leto za leto bolj strožji. V nadaljem izjavljajo, je omenjal še učil, stikov z drugimi akad. organizacijami in slednjič tudi služb, na katere lahko reflektirajo absolventi zemeljske visoke šole.

Za „Klub slovenskih tehnikov v Pragi“ je poročal tov. abs. ing. Ivan Leben. O organizaciji in splošnem položaju slovenskih tehnikov.

Praska tehnika je v Evropi najstarejša. L. 1864. najdemo na tej tehniki prvega Slovence, ta je bil brat prvega urednika „Slov. Naroda“ ing. Tomšič, ki je ustanovil „Podporno društvo za slovenske visokosolce v Pragi“. Šele po daljšem odmoru so začeli slovenski tehniki številneje posejati Prago, kot študijsko mesto. L. 1902. so si ustanovili v področju „lirijske“ tehnični klub, ki je postal l. 1905. samostojno društvo: „Klub slovenskih tehnikov v Pragi“. Smeri društvenega delovanja so od početka: strokovna ali pa gospodarska predavanja, izleti in debatni večeri.

Meseca junija l. 1906. so pričeli praški tehniki izdajati poljudnopolisan slovenski list tehnične vsebine: „Slovenski tehnik“, ki mu je bil strokovni urednik profesor J. V. Hasky, odgovorni urednik pa C. R. Jekovec.

„Slovenski tehnik“ je izhajal v 30 000 izvodih kot priloga 8 slovenskim časopisom. — Vseled malodušnosti slovenske javnosti je list prenehal izhajati z 9. številko.

K splošnemu položaju je pripomnil govoril predvsem, da češčina ne dela Slovincem nikakih ovir pri študiju. Na nemški tehniki ne more študirati slovenski tehnik, ker bi drugače ne dobil podpore pri slovenskem podpornem društvu, kakor tudi pri čeških podpornih društvih.

Gnotne razmere praških slovenskih tehnikov niso rožnate, eksistenčni minimum znaša 70 K mesečno, vendar pa moramo v večjem številu posejati to mesto, saj je praška češka tehnika tudi v inozemstvu priznana in ima sloveče učne moči.

Poročevalec je končno omenil še podporno društva, ki so Slovincem dostopna. (Zvršitev pride).

Česa ne vidi Avstrija v svoji italijanski politiki!

III.

Lepe nauke daje članek v milanskem „Corriere della Sera“ naši avstrijski vladi, kakšna naj bi bila nje politika v notranjem državi. In veselili bi se te lekcije — kakršnje so naši državniki v resnici potrebni v polni meri —, ko bi ne poznali tendence. Dobrohotno postopanje, enaka pravica za vse, politika izenačevanja in pomirjevanja: kdo ne bi ploskal z vsemi rokami?

Toda taki nauki na podlagi takih informacij, kakor jih je dobil Barzini v Trstu — ne, ti nam ne gredo v slast. Beseda je lepa, ali namen je grd, zelo grd.

Saj ljudem, ki so informirali g. Barzini, v resnici ni do tega, da bi živeli v teh pokrajinah kakor enakopravni poleg enakopravnih, da bi se vsem delila enaka pravica! Ne pritožujejo se radi resničnih krivic, ki se gode Italijanom. Njim je marveč do tega, da bi tu gospodovali, da bi si ohranili svojo dosedanja pozicijo privilegijev. In čim je kaj stopilo na pot tej njihovi pretežitvi, dilametrirajo nasprotujoči leplim naukom, pa kriče o — krivicah. Po njihovem je za tukajšnje Italijane največja krivica, če se — drugim, njihovim slovenskim sodeželanom — ne godi krivica! Taki ljudje pač naj bi ne prihajali z lekcijami o pravičnosti!

Ni vlada kriva, da tukajšnji Italijani niso zadovoljni. Oni sami so krivi, ker

stavljajo zahteve, da naj bodo v njihovo zadovoljstvo drugi — nezadovoljni. To so pač čudni pogoji za zadovoljenje Italijanov. Ni torej vlada kriva na nezadovoljstvu Italijanov, ampak krivda je v naravi italijanskih zahtev, v dejstvu, da se jim postavljajo na pot avstrijski zakoni in dejanske narodnostne razmere, ki jih avstrijska vlada tudi ob največji naklonjenosti do Italijanov enostavno ne more prezirati. Etniška konstrukcija v naših pokrajinah in v vsej državi in življenska korist te države ne dopuščata, da bi bili Italijani „zadovoljni“.

A Italijani zahtevajo še veliko več. Njihova zahteva po „zadovoljenju“ sega tudi preko mej te države! Ne le naši domači, ampak tudi Italijani v kraljevstvu naj bodo zadovoljni z avstrijsko notranjo politiko! Sploh je uota italijanskih zahtev intonirana na pogoj, da bodi tudi naša notranja politika odvisna od dispozicij v inozemstvu! Katera država pod solncem bi hotela, bi mogla ustrezati takim zahtevam, ako se noče odreči svoji samostojnosti, svojemu pravu do samodoločbe, svoji suvereniteti?

Članek v „Corrieru“ pa stavlja tako nemiseln, horendno, da naravnost infamno zahtevo in jo opira tudi na — grožnje! Kaj drugega, nego nesramna grožnja je to, ako članek apostrofira avstrijske državnike, naj ne pozabljajo, da italijanski element v Avstriji ni osamljen?! Grozi torej z vmešavanjem Italije v naše notranje stvari. Take grožnje in involvirajo žaljenje in poniževanje države, na kakršno bi naši državniki zagromeli „roko proč!“, da niso ravno — avstrijski!

V vsaki drugi državi bi na take zahteve završilo od ogorčenja. Članek v milanskem listu zahteva „zadovoljenje“ avstrijskih Italijanov, sklicuje se na naše zavezništvo z Italijo. Zveze med državami pa so le stvar vnanje politike in ustvarjajo se v obrambo interesov držav izven lastnih meja in napram sodobnim vnanjim konstelacijam. Nikdar pa se še ni zgodilo, da bi se države radi svojih vnanjih zvez odpovedovale svoji samostojnosti in neodvisnosti v notranjem! Državnik, ki bi hotel radi vnanjih zvez podrežati notranjo politiko države tujim diktatom in s tem eventualno izživati komplikacije v notranjem, rušeče mir in zaupanje med lastnimi državljani do pravičnosti državne uprave: takov državnik bi bil zločinec, veleizdajca na interesih in varnosti države!

Tudi z Nemčijo je naša država v zvezi in odnošaji med dunajskim in berlinskim dvorom so gotovo še nekoliko intimnejši, nego pa z Rimom. To pa ne ovira nemške vlade prav čisto nič, da ne bi v notranjem Nemčije postopala z avstrijskimi podaniki tako, kakor pač ona hoče. Kako ljubosumno čuva Nemčija na neodvisnost notranje uprave od inozemstva, to je občutil nekdanji avstrijski ministrski predsednik grof Thun na svoji lastni koži. Reklimiral je v avstrijskem parlamentu radi izganjanja avstrijskih delavcev iz Nemčije. Pa ne da bi se bil hotel vmešavati v notranje stvari Nemčije, ne da bi hotel kaj predpisovati nemški vladi, ne da bi bil grozil z odpovedjo zavezništva — ne: le namignil je na možnost represalij v naši državi, na naših tleh, proti nemškim podanikom. V odgovor je bila najostrejša zavrnitev iz Berlina doli in avstrijska vlada je obmolnila.

Nam pa se gospoda v Italiji drznejo groziti, ako jim nismo na uslugo v stvarih, v katerih jim ne gre prav nobena beseda. Grožnje, ne morda kake nekoristnosti, ki jih je zagrešala naša diplomacija v kompleksu vnanje politike, ampak zato, ker že avstrijska vlada le radi zadovoljnosti Italije noče kršiti lastnih državnih zakonov, brskati druge svoje narode in izživati med njimi razpoloženja, ki se jim mora izgubiti po zapovedi zakonov, po dolžni obzirnosti do lastnih državljanov, po dolžni pravičnosti, in to še posebno zato, ker bi mogla postati usodna za državo samo v dobi kakih velikih dogodkov, kakor so sedanjosti: take grožnje so prava nesramnost!

Članek v milanskem listu je dal svojemu spisu naslov „Česa ne vidi Avstrija v svoji notranji politiki!“ Česa vsega pa on ne vidi? Ne vidi avstrijskih zakonov, ne vidi narodnostne konstrukcije juga te države, ne vidi nelagodnih potreb, ki jih usvarja ta konstrukcija, in pred vsem prezira narode, ki žive tu poleg Italijanov z istimi pravicami, ki pa jim jih ravno isti Italijani odrekajo na brutalen način! Prav ima: enaka pravica vsem in tudi Italijanom! Ali le enaka pravica? Če pa članek v milanskem listu zahteva za Italijane pravico do kršenja zakonov, če reklamira za Italijo pravico vmešavanja v notranje avstrijske stvari in če se prihaja z grožnjami: je to nesramnost, ki bi jo morali avstrijski državniki zavržati najodločneje, in to tudi na iziko, da bi nam Italija — odrekla svoje zavezništvo!

Domače vesti.

Grški kralj v Trstu. S snočnim brzovlakom državne železnice je prispel iz Londona v Trst grški kralj Konstantin.

Ukrca se je takoj na jahto „Amphitrite“ in se odpeljal ž njo v Pirej.

Iz šolske službe. Dosedanji suplent na državni gimnaziji v Pazinu, Anton Burgar, je imenovan za pravega učitelja na istem zavodu.

Porotniška lista. Vsled novih spisov in izbrisov popraviljena prvotna porotniška lista za leto 1914. je razpoložena v drugem nadstropju mestne palače na vpogled od 2. pa do vstetega 9. t. m. in sicer vsak delavnik od 9 dop. do 2 pop., v nedeljo, dne 5. oktobra, pa od 9 do 12 dop.

Pozivljamo torej vsakogar, kdor bi imel kako pritožbo proti temu porotniškemu imeniku, da si ga ogleda in potem poda svojo reklamacijo v omenjenem roku.

To so sleparji! Predvčerajšnji milanski „Corriere della Sera“ si je dal poročati dne 29. m. m. sledečo grozno vest iz Trsta:

„Gospod Ialo Regini iz Benetk, trgovski sodnik pri nemški tovarni Oehler, je bil danes izgnan iz Trsta pod zelo čudnimi pogoji. Pred štirimi dnevi je bil odpeljan na policijo, kjer ga je zasliševal neki nižji uradnik, ki mu je izjavil, da ga pridržuje v zaporu, a mu ni mogel povedati vzroka za to. Mladeniča so uklenjenega potem odpeljali skozi mesto v zapor. Reginijev oče, obveščen o tem dogodku, je prihitel v Trst in s pomočjo italijanskega konzulata se mu je posrečilo doseči, da so pripeljali sina zopet na policijo. Ugotovilo se je, da je tri dni zastoj zahteval, da bi mogel govoriti s kakim odvetnikom ali sodnikom.“

Na policiji, kamor so ga prepeljali, mu je komisar napovedoval izgon, in ko je vprašal Regini, zakaj, je odgovoril komisar: „Dovolj je, da mi vemo vzrok“. Mladeniča so nato fotografirali po Bertillonovi metodi ter ga potem izpustili pod obvezo, da odpotuje tekom 24 ur. Ker je rekel, da se pritoži, so mu odgovorili, da bi ga obdržali toliko časa v zaporu, dokler bi ne bila rešena pritožba, nakar je Regini z ozirom na to grožnjo izjavil, da sprejema izgon. Konzul si je pridržal pravico, da stori svoje korake proti temu izgonu.“

Tako si je dal torej poročati „Corriere della Sera“ iz Trsta po svojem tržaškem poročevalcu, ki sedi seveda v „Piccolovem“ uredništvu in ni baže nihče drug, nego sam Giulio Cesare, eden prvih „Piccolovih“ urednikov. „Corriere della Sera“ je priobčil to vest na prvi strani z velikanskim naslovom: „Italijan izgnan iz Trsta brez vzroka“! Kaj je torej neki resnice na tej grozni vesti, ki je zopet pretresla vso italijansko javnost.

Informirali smo se in smo izvedeli te-le lepe podrobnosti: Ialo Regini je bil rojen v Benetkah leta 1885., je oženjen in ima 4 otroke. Prišel je pred tremi tedni iz Italije v Trst in je bil sprejet v službo pri nemški tovarni Oehler, ki ima — mimogrede povedano — med svojimi uslužbenci dve tretjini renjikofov, dasiravno je trdka nemška, ne pa italijanska. Regini je bil aretirán zato, ker so naznanile italijanske oblasti tukajšnji policiji, da je v Italiji ukradel 2000 K in potem pobegnil v Avstrijo, da bi se tako odtegnil kazni. To dejstvo potrjuje tudi v polni meri italijanski konzulat. Seveda je potemtakem Regini popolnoma nedolžen, pravi cvet poštenosti in tržaška policija je napravila zopet eno onih strahovitih krivic, ki jih danzadnem zadaja ubogim renjikoškim poštenjakom. Italijansko časopisje pa je zopet za eno blamažo bogatejše.

Kako neusmiljeno slepari to časopisje Italijansko javnost, pa še bolje kaže drug slučaj, „dogodek“, ki ga je sporočil isti poročevalec istemu časopisu obenem z zgornj omenjeno sirašno vestjo. Poročal je namreč, da je dne 29. t. m. dopoldne prispel v Trst namestnik Hohenlohe, da je bil ves kolodvor zaseden po policiji in da je bilo tudi zunaj kolodvora vse polno policije peš in na konjih. O vsem tem namreč nam v Trstu ni prav nič znanega in namestnika sploh ni v Trstu. Taka so torej poročila Italijanskega časopisja in to časopisje, ki je tako natančno informirano o razmerah v Trstu!

Avstrija in Italija. Pod tem naslovom prinaša zadnja došla nam praška „Udon“ nekaj pripomb, ki so kakor nalašč napisane v prispevek k našemu domačemu uvodniku.

„Italijanski listi skušajo obisk cesarja Viljema v Konopištu (gradu prestolonaslednika Frana Ferdinanda) in na Dunaju predložiti tako, kakor da gre za posredovanje v tržaški aferi. Temu prikazovanju je očividno namen, da bi se nemškemu cesarju obrazložilo potrebo njegovega posredovanja v interesu trojeve. Cesar pa ne more vstreti tej zahtevi — tem manj, ko se tudi Nemčija Prusija ne pušča po oziroma na trojeve niti najmanj ne ovi-rati v svojih represivnih odredbah proti avstrijskim podanikom.“

Odredba tržaškega namestništva je pa stvar notranje uprave, s katero nima ministristvo za vnanje stvari absolutno nikakega posla!

Tako je in nič drugače. Dobro prijateljstvo s sosedi je lepa in koristna stvar. Ali v svoji hiši ne trpi nikdo rad ukazov — soseda.

Streznjenje v Italiji. Vsa Italija je bila pokoncu, ko je tržaško namestništvo izdalo one znane odloke v zadevi inozemcev v tržaški občinski službi. Italijansko časopisje je kar besnelo in pričelo tako napade na avstrijske državne oblasti, da so bili iz Italije prihajajoči listi kar zaporedoma dan na dan zaplenjeni. Toda tudi to besnilo se je uneslo in sedaj že začnajo v Italiji mnogo treznejše presojati tržaške namestništvene odloke.

Tako n. pr. sedaj eden najuglednejših italijanskih listov „Il giornale d'Italia“ naravnost odločno svetuje italijanskemu zunanjemu ministru, naj nikar ne sklicuje onega diplomatskega sveta zaradi tržaških namestništvenih odlokov, ker se ne da od razsodbe tega diplomatskega sveta ničesar dobrega pričakovati v nobenem slučaju. Če bi namreč bila razsodba v nasprotju s splošnim pričakovanjem, bi ne kazalo drugega, nego prositi tržaškega namestnika princa Hohenloheja odpuščanja. Če bi pa diplomatski svet razsodil, da so oni odloki protizakoniti, pa bi tudi le ostalo pri tej razsodbi brez kakih drugih posledic, če bi se ne zganil Dunaj! Bolje je, da ni nikake razsodbe, kakor pa da bi bila razsodba, ki bi ne imela nikakega vpliva.

Nadalje pravi list, da imajo vodilni državniški za take slučaje na razpolago sredstva, da pripomorejo do zmage svojim nametom, pred vsemi pa so to sredstva priateljstvih pojasnil in poudarjanja višjih interesov, ki naj bi jih spletke malenkostnega egoizma nikakor ne ogrozile. Toda to delo spada na polje višje politike ter zahteva mnogo časa, mnogo truda in mnogo potrpljenja.

Tako torej pišejo sedaj v Italiji, kajti izpoznali so pač, da na Dunaju ne kažejo prav nobene volje, da bi se v doli italijanskim kričanjem in razveljavili namestništvene odloke, ki so tako potrebni za Trst, kakor je potrebna ribi voda. Treba je torej sedaj najti pot, da bi se v Italiji umeknili zopet nekoliko v ozadje, ko vse rotnenje ni pomagalo prav čisto nič in je šla avstrijska vlada še celo nekoliko dalje in zahtevala tudi na južnem Tirolskem nekaj podobnega, kakor se je zgodilo v Trstu. No pa saj bi bilo res dobro, da bi tuja vlada odločevala v tem, kako naj se varujejo avstrijski državni osnovni zakoni, in po italijanski vladi sklicani diplomatski svet, naj bi presojal zakonitost ali nezakonitost odlokov, ki jih izdaja avstrijska vlada v svojem področju.

V Italiji so pač začeli uvidevati, da so jo pošteno zavozili, in prav zato se nam tudi zdijo naravnost smešen sklep raznih zborovanj o gospodarskem bojkotu proti Avstriji. Naj bi le poizkusili to, potem bi se pač kmalu pokazalo, kdo bi bil tepen v tem boju, ko mora skoraj polovica Italije pogledati, če bi se pretrgale gospodarske zveze med Italijo in Avstrijo. Ali bi se pač potem hitro streznili vročevrtni Lah! Torej naj le poizkusijo!

Narodna rodbina je žarišče, ki širi toploto ljubavi, je ognjišče, ki neti ogenj zvestobe do lastnega naroda. Narod naj blagoslovlja tako narodno družino! V narodni rodbini so stebri narodnemu obstanku, v narodni rodbini se ustvarjajo pogoji za napredek naroda, iz narodnih rodbin prihajajo bojevniki in — bojevnice za pravo naroda!

Sreča tržaškega Slovenstva je, da si je ustvarilo že mnogo tleh hramov slovenskega rodoljublja, ki so v jamstvo naše bodočnosti. S stališča slovenskega rodoljublja naj se torej cenijo te le vrstice, ki jih posvečamo tu eni tleh tržaških slovenskih rodbin povodom vselega rodoljubnega praznika. Niso to nikakoli „odlični“ ljudje v tistem konvencionalnem smislu. Priprto človek je bil Jakob Vatovec, in priprosta žena je bila soproga mu Katarina. Ali s poštenjem in delom sta pripravila sebi in svoji rodbini spoštovano stališče. Usitanovili si svoje ognjišče, sta pa zanesla na njem tudi ogenj slovenske zvestobe, ki ogreva njiju in vrsto — hčerki. V Vatočevih ima d' užba sv. CM svoje darovateljce, imelo je „Kolo“ zveste svoje podpirateljce, ima „Gasbena Matica“ svoje navdušene pevke, slovensko gledališče vneta občivalce, „Sokol“ svoje čestilce, a vsa slovenska stvar — zvesta srca.

Pri Vatočevih so imeli te dni lep rodoljubni praznik: Jakob in Katarina sta slavila svojo srebrno poroko, srečna v krogu svojih srečnih!

S prisrčnimi čestitkami združujemo željo, da bi se na tej rodbini vzgledovale tudi druge, posebno pa take, ki bi moge še veliko več storiti ...!

Poslovanje „Splošne hranilnice“ se je pričelo včeraj točno ob 9 zjutraj, ob navzočnosti celokupnega odbora. V najkrajšem času je bilo vloženih več tisoč kron hranilnin vlog.

Prostori novega zavoda, ki so okusno opremljeni z moderno, solidno opravo, se nahajajo v ulici Torre Bianca št. 41, v bližini kavarne „Nuova York“.

Odbor „Splošne hranilnice“ sestoji iz sledečih gospodov: Predsednik državni in deželni poslanec g. dr. Otokar Rybář; podpredsednik gospoda Gracijan Stepančič in Anton Kalister; odborniki gg. dr. Josip Abram, Fran Skorkovský in dr. Edvard Slavik; namestnika gospoda dr. Ljubomir Tomašič in Gregor Zidar.

Uradništvo zavoda tvorijo gospodje: dr. Maks Obersnel, ravnatelj, Frac Rus, blaginik, Karl Cunj, praktikant.

Upravništvo „Novih Akordov“ naznaja, da se je 5. številka „Novih Akordov“ razposlala pomotoma pred natisom priloge ter bo vsled tega 6. številki priložena glasbeno-književna priloga imela dvojni obseg.

Ruski kružok ima jutri o pol osmih zvečer odborovo sejo v Slovanski čitalnici.

Slovenski tečaj se odpravi v najkrajšem času. Se enkrat vabimo vse one, ki že deloma poznajo naš jezik, pa bi se ga radi izpopolnili. Koliko je pri nas takih Slovencev in tudi drugih Slovanov, bi sicer za silo govorili slovenski, a slovnice ne poznajo. Vpišite se torej v naš tečaj, tu se boste seznanili s pravo književno slovenščino, z našo literaturo, s slovenskim trgovskim slovom itd. Ta kurz bo imel značaj nadaljevalnega tečaja, torej za one, ki vsaj za silo že govorijo slovenski. — Vpisovanje v Narodni in v Slov. čitalnici.

Tržaška mala kronika.

Trst, 1. oktobra.

Ker jej je sina zapeljal. V ulici sv. Franciška št. 16 stanujoča 24letna Ana Gustinčičeva, ljubimkuje, kakor se zdi, z nekim 17letnim mladeničem, sinom neke Marije Vizzičeve, ki stanuje na Istrski cesti št. 14. Včeraj popoldne je prišla Vizzičeva v stanovanje Gustinčičeve ter jo je precej ostro prijel, češ da jej zapeljuje sina. Gustinčičeva pa se ni dosti zmenila za Vizzičevine besede, temveč se jej je začela smejati v lice in jo zmerjati. Vizzičevko je pograbil za vrat, prijel je za njo dleto, ki jej je bilo pri rokah in udarila jo je sicer nevarno, a bila je vžlic temu aretirana. Ko pa so jo zasilili, so jo izpustili.

Smrtina nesreča na južnem kolu dvoru. Včeraj ponoči ob polnoči se je na južnem kolodvoru zgodila velika nesreča. 48letni premikar Ivan Maglič, stanujoč na Greti št. 87, je prišel namreč pod premikajoči vlak in je zadobil tako težke poškodbe, da je ostal na mestu mrtel. Truplo so po oblištenem izvidu prepeljali v mrtvašnico k Sv. Justu.

Nesreča pri delu. Ivan Sodomaco, star 30 let, mornar na ladji „Maria Teresa“ si je včeraj pri delu na ladji zlomil levo nogo in so ga prepeljali v bolnišnico.

Telefonska poškodba. Policijskemu komisariatu v ul. Luigi Ricci je ogradil neki Eustahij Kerpaz, stanujoč na Vrdeli-Scoglietto št. 72, da je prejšnjo noč nekako ob 2.30 s svojimi prijatelji, prepevali neko italijansko pesem, proti domu. Medpotoma pa da ga je začel 23letni Josip Grapaj, stanujoč na Vrdeli št. 63, najprej zmerjati, potem pa da mu je skočil za hrbet in ga dvakrat ukekal z žepnim nožem. Policija je uvedla preiskavo.

Iz zaporov je hotel pobegniti. Nekako pive dni avgusta je bil aretiran na ovadbo stavbnega podjetnika Petra Antona Piccina, stanujočega v Škedenju, njegov uslužbenec Cesare Malaresi, renjiko, ki je svojemu gospodarju poveril in ukradel razne svote. Malaresija so zapirli v zaporih v ul. Tigor, a včeraj bi ga bili morali prepeljati v sodni zapor k Jezuitom. Tu pa so opazili letniški pazniki, da je bil železni križ. Malaresijevi celici že skoraj popolnoma prežgan, tako da je manjkalo le še čisto malo pa bi se bilo posrečilo tičku pobegniti iz cletke, kar se pa sedaj seveda ne zgodi. Renjikoški slepar bo pač moral pošteno doživeti svojo zasluženo kazen.

Tatvine v prosti luki. Pri izhodu iz proste luke so bili aretirani: 19letni Ivan Vittori, iz Fogliana, stanujoč v ul. delle Scuole israelitiche št. 2, ker je ukradel 4 kg kave; 19letni Josip Valentič, iz Pule, ker je ukradel 5 kg kave, in 25letni Fran Mili.

Mnogo uspešnejša nego ribje olje

je „Emulzija Scott“ iz ribjega jetrnega olja. Dokazi so na dani i. s. Z uporabo „Emulzije Scott“ so odpravljene vse težkobe, med katerimi posebno težka prebava, zoperim okus in duh. „Emulzija Scott“ pa je tako lahko prebavna in tako dobrega okusa, da se jo lahko da tudi otrokom v povojih, ker je ista posebno velike važnosti v času, ko otroci delajo zobé. Naj se ne daje tej otrokom navadno ribje olje, ampak „Emulzijo Scott“ in ribjega jetrnega olja, ki je bel kakor mleko in ravno tako uspešna poleti kakor pozimi.

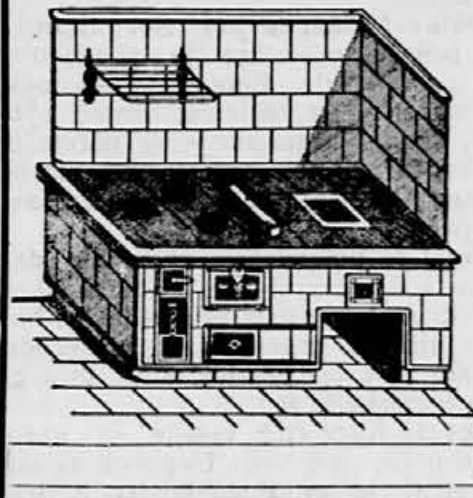
Cena originalni steklenici, ki se dobiva v vseh lekarnah K 250. Ako se pošlje 50 vinarjev v znakah trditi „Scott & Bowne G. m. b. H.“, Dunaj III., ter se ob tej priliki sklicuje na ta oglas, pošljemo potom eno lekarno, in sicer samo enkrat, steklenico emulzije „Scott“ za poskušnjo. (4)

že mnogo let preizkušeno in od najodličnejših zdravnikov priporočeno redilo za odrasle in otroke v slučajih motenja prebave slabosti in pomanjkanja slasti. Idealno krepilo za prebolevalnike, ki se da pripraviti na različne načine. Povzročuje slast ter urejuje prebavo. DOBI SE POVSODI

Kufek

Skladišče in oblastveno dovoljena delavnica za izdelovanje majoličnih peči in štedilnikov

G. SFERZA & G. PREGARZ, — TRST,

ulica Molino piccolo št. 15,
(vogal ulica Caserma)

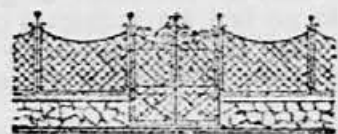
Velika izbira majoličnih peči v modernih barvah, oblikah in risbah in iz trpežnega materiala. Lastna izdelovalnica štedilnikov vsakovrstnih oblik in velikosti. Bogata zaloga majoličnih plošč za kuhinje, kopeli, stranišča itd. Zaloga keramičnih in cementnih plošč za pode. Sprejemajo se poprave in napeljave. Ze sestavljene peči se pošiljajo na deželo. Vsa dela izvršujejo večji delavci.

Vozni potovalec

vpeljan v vseh manjših krajih Istre, vešč jezika, dobi od dunajske svetovne tvrdke 10% provizije za razpečevanje konsumnega blaga znane znamke. Ponudba pod „A. S. 20 W. G. 1436“ na Rudolf Moss, Dunaj I., Sallerstraße 2.

Velika zaloga v Trstu

Najcenejše ograje iz žične mreže, pohištvo železno in iz medi

dobavlja, kakor je dokazano, tvrdka

VALENTIN BERGMAN
GRADEC

Podružnica Trst
ul. Nuova št. 27.

Tel. 19-79. Cenik št. 1 zastonj.

ANTON SKERL - TRST

mehanič, zaprisežen izvedenec.

Trg Carlo Goldoni št. 10-11, Tel. 1734

Zastopnik raznih tovarn avtomobilov, motokoles itd. Generalni zastopnik tovarne avtomobilov „Ford“ Zaloge avtomobilov, motokoles itd. Napeljava in zaloga električnih svetilk, prodaja gramofonov, ksenofonov in fonografov. Zaloga priprav za točenje piva. Lastna delavnica za popraviljanje kraljnih strojev, koles, motokoles itd. — Velika zaloga pripadkov. Velika strojna garaža, ulica del Bachi 18, vogal ulica Bonchatti. TELEFON 2247. — STOKK PHUM GOODRICH (američanski) AVTOMOBILI NA POSODO PO KNEHNI GENL.

Velika zaloga dvokoles in šivalnih strojev, gramofonov, orkestronov pri **Batjel-u**, Gorica, Stalna ulica št. 2 in 4. Robotična delavnica. — Prodaja na obroče. Ceniti franke. Velika zaloga vsakovrstnih strojev rubljenih po sebi

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Cermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

... TRST ...

ulica della Caserma št. 13. II. nadat

FRAN MALIS
dipi krojač na dunajskem učnem zavodu za prirejevanje, združuj. nižjevrst. nam.
TRST ul. Tor S. Piero 4.
Podružnica v Nabrežini.
Krojačnica, zaloga sukna
Obleke po zmernih cenah
Solidna, vzorna izvršitev

V dobroznani mesnici
Valerio Demarchi
Trst — Piazza Barriera
vecechia št. 9
se prodaja vedno prvovrstno
govele, telečje in kastrunovo,
jančje in kokošje meso. Po-
strežba tudi na dom. CENE ZMERNE.

Velikanska zaloga pohištva in tapetarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (blizu gledališča Penico)

Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolesalni izbor.

R. Gasperini, Trst

Telefon št. 1974. Špediter Via Economo št. 10.

Prevozno podjetje

Sprejema razcarinjanje vsakega blaga iz mitnic, dostavlja na dom. POŠILJATVE, POTEGA KOVČGOV. NAJUGODNEJŠE CENE.

Zastopstvo tvrdke „Cement“

TOVARNI cementa „Portland“ v Spiljetu.

PRODAJA NA DROBNO. CENE BREZ KONKURENCE.

novič, iz Reke, stanujoč v ul. del Pane 4, ker je v skladišču št. 7 ukradel nekaj kilogramov rožin.

Iz policijskega poročila. Aretiran je bil 29letni Karel Torcello, Tržačan, stanujoč v ul. S. Filippo št. 14, ker je ukradel kovčeg nekemu Samuelu Mustacchiju.

Karel Cusma, star 38 let, iz Tržica, dninar, je hotel včeraj po vsej sili v ljudsko prenočišče v ul. Gaspare Gozzi, dasiravno je bilo že zaprto. Tamkaj v bližini se nahajajoči stražnik ga je pozval, naj odide, česar pa ne le ni hotel storiti, temveč se je celo zagnal v stražnika in mu odtrgal polumesec. Končno ga je stražnik le ukrotil in odpeljal v luknjo.

Izgnanci. Tržaška policija je te dni zopet izgnala nekaj renjolskih „poštenjakov“ čez mejo. Bili so pa to: 19letni Dante Negri iz Ampeza, ki so ga pod napačnim imenom 20letnega Santa Nerija pripeljali v Trst iz Smohorja v Zilski dolini. Negri je v Italiji pobegnil od vojakov in je bil tudi večkrat kaznovan.

Valente Brusaferrero, star 58 let, iz Contarine v jadranski provinciji, strojnik, stanujoč v ul. Farneto št. 12, je bil v Trstu večkrat kaznovan zaradi telesne poškodbe in žaljenja javnih organov.

Athangel Glove, star 29 let, slikar, iz Barija stanujoč v ulici della piccola fornace št. 2, obsojen v Italiji na eno leto in 10 mesecev zaradi tatvine. V Trstu je Glove prenočeval razne zlikovce.

Benedikt Josip Favar, star 41 let, iz S. Maria Stella pri Veroni, je bil v Italiji opetovano kaznovan zaradi tatvine in goljufije in je po tamošnjih oblastih zelo slabo opisan.

Rihard Pizzutti, star 24 let, iz Vidma, mizar, stanujoč v ljudskem prenočišču v ul. Pondares št. 5, je bil v Trstu obsojen zaradi tatvine.

Franco Santin, star 19 let, dninar, stanujoč Largo Pestalozzi št. 5, obsojen tu zaradi tatvine.

Ivan Faldi, star 26 let, iz Longlana v forljski provinciji, zidar, stanujoč v ul. Antonio Caccia št. 4, je bil v Trstu opetovano policijsko kaznovan, v Italiji pa sodnijsko zaradi žalitve javnih organov.

„Piccolo“ in drugo italijansko časopisje ima tu zopet povoda, da se lahko zgraža nad „krivičnostjo“ tržaške policije in napram nedolžnim renjolskim preganjancem.

Slovensko gledališče v Trstu.

Prihodno nedeljo se bo pela v našem gledališču prva opera iz letošnjega repertoarja. V tej operi predstavi se prvič predstavljajo občinstvu naše nove cperne moči. Glavni ulogi so v rokah primadone gospice Fritzove in tenorja gospoda Dure. Poleg njega imajo večje vloge bariton Primčič in nova mezzosopranistinja gospica Maša Piltzeva ter gg. Požar, Bordon in Odlič. Za to novo operno predstavo se delajo velike priprave, novi kostumi in nova scenarija. Sodeloval bo vojaški orkester. Vstopnice se dobivajo že danes pri dnevni blagajni Slovenskega gledališča.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

POLITEAMA ROSSETTI. Danes ob 8 zvečer četrti repertoar opere „Il Trovatore“.

FENICE. Danes zvečer se uprizarj toliko pričakovana opereta „Smejoci soprog“, ki gotovo privlači lepo število poslušalcev.

KINE-VARIETE „EDEN“. Vse točke, ki se danes uprizarj, so popolnoma nove tržaškemu občinstvu.

KINE „EDISON“ predstavlja celotni film po slovitem Sienkiewiczem romanu „Quo vadis“.

Društvene vesti.

Zveza jugoslovanskih železničarjev vabi na javni železničarski shod, ki se bo vršil jutri, 3. oktobra t. l., ob 8 zvečer v društvenih prostorih, ul. sv. Frančiška 2. Dnevni red: 1. Povišanje delavskih plač in povišanje minimalne plače na južni železnici. 2. Predlogi za koalicijsko konfrenco, ki se vrši dne 7. oktobra na Dunaju. 3. Naši nasprotniki.

Slovenski železničarji! Udeležite se v čim večjem številu tega shoda, ki je vevan za vaše interese. Pokažite z ogromno udeležbo, da se svojih pravic zavedate in da si jih ne daste kratiti od nikogar. Torej jutri vsi na shod!

Nar. delavska organizacija.

Delavci iz plavčev so vabljani na shod, ki se bo vršil v soboto, ob 7 zvečer v „Gospodarskem društvu“ v Škedenju. Shoda se lahko udeležijo tudi delavci drugih tovarni: rižarne, čistilnice petroleja itd.

Godbeni odsek NDO je otvoril svojo glasbeno šolo. Učenci, ki se žele učiti kakršnegakoli instrumenta, se lahko zgledajo vsak dan od 8 do 5 pop. v društvenih prostorih pri Sv. Jakobu (blizu „Jadrana“).

Vabimo odbornike naših skupin na važen sestanek, ki bo jutri zvečer, v petek ob 7 zvečer v društvenih prostorih, ul. sv.

Frančiška št. 2. Na dnevnem redu je več važnih vprašanj, zato naj nihče ne izostane.

Delavci rižarne pri Sv. Soboti se vedno pritožujejo — kar je posebno razvidno iz včerajšnje „Edinosti“ — toda tistega sredstva, v katerem obstoji njihova rešitev, namreč organizacije, se nočejo oprijeti. Nar. del. org. je sklicala za omejeno delavstvo že večkrat kak shod, a vedno brezuspešno.

Torej se potemtakem ni čuditi, da so razmere v tej tovarni tako slabe in žalostne. Odpraviti se bodo dale šele tedaj, ko bo delavstvo rižarne organizirano in solidarno nastopalo za svoje pravice. Zato, delavci rižarne organizirajte se!

Pevci! Kdor čuti veselje in nadarjenost za peje, naj se blagovoli zgledati v uradu NDO, ul. sv. Frančiška št. 2, in sicer vsak dan od 10 do 12 dopoldne in od 4 do 8 zvečer, to pa zato, ker namerava NDO, kadar se priglasijo zadostno število pevcev, ustanoviti svoj lastni pevski zbor.

Vesti iz Goriške.

Telovadno društvo „Sokol“ v Št. Andrežu priredi v nedeljo, 5. oktobra t. l., štiridesko rodbinsko dramo „Sin“, ki jo je spisal starosta „Idrijske Sokolske župe“ E. Gargl, v dvorani g. P. Lutmana ob 4 popoldne. Namen, ki ga je imelo društvo pri uprizoritvi te drame, je ta, da se poda našemu ljudstvu nekaj resnega, poučnega in smotrnega, pri čemer naj se izobraži. Da bo igra dobro uspela, nam jamči veselje in pridnost domačih diletantov in gostov. Med odmorji in po igri bo sodeloval orkester 47. pešpolka iz Gorice, ki bo deloval razne koncertne točke. Igra se bo vršila ob vsakem vremenu.

Loterijske številke, izrečane dne 1. oktobra:

Gradec	2	8	33	69	89
Brno	13	5	1	64	3
Incourt	56	39	76	67	66

Mali oglasi

Teoretičen poduk na citre. Pod ugodnimi pogoji so tudi na prodaj že rabljene citre. Via Toro 7, I. 2206

Odda se soba s hrano ali tudi brez. Utica Belvedere 57 IV. 2208

„Narodni dom“ pri Sv. Ivanu odda v najem stanovanje (dve sobi in kuhinja) 2209

Izgubil se je levi pes, bel, rumeno-pikast. Kder ga najde naj ga pripelje v ulico Giorgio Vasari 1, kjer dobi primerno nagrado. 2211

Stanovanje se odda pri Sv. Ivanu; zadnji tovarne Girardelli, Lobar. 2213

Gospodična, ki je dovršila meščanske šole in trgovski tečaj, korespondenčna in nemška in slovenskem jeziku, zmehna stenografije in strojeplaja, itde službe v kakšnem kontorju. Vpraša naj se Via Nuova šte. 15, I. nad. Valentinuzzi 2203

Kontoarist popolnoma vešč slovenskega in nemškega jezika, želi popoldnanskega zaslužka. — Sub „Kontoarist 80“ glavna pošta Trst. 2002

Sprejme se takoj trgovskega vajenca v tržaški okolici. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti pod št. 2196. 2196

Meblirano sobico s hano se odda takoj v ul. Belvedere 12, prilije, levo. 2175

Male hišice in razna zemljišča na prodaj v bližini mesta pod ugodnimi pogoji. Pojasnila daje Jak. B. Stanko Godina — Trst, Vrdela Via dello Scoglio 174, Telefon 18-78. (2079)

Moderna spalna soba s krasnim ogledalom se proda. Mizar M. Majcen, Trst, ulica Torquato Tasso (vogal Belvedere) 28. (2004)

Priporočljive tvrdke.

Anton Turk, edina slovenska žg-njarna in zalogal likerjev, v kateri se dobe vsakovrstni likerji, se nahaja v bližini „Narodnega doma“ v Trstu, ul. Carlo Ghega 10, vogal ul. Cacia. Edina zalogal dalmatinskega tropinove. Razp. šilja tudi na deželo. 1152

Restavracija „Alia Stazione“ TRST, Trg pred južnim kolodvorom 3. — Najugodnejša restavracija za potnike in za meščane, ker je v bližini južnega kolodvora kraj javnega vrta in kjer se uživa po leti na obširnem prostoru pod nebov svež zrak. — Toči se izvrstno pivo in vino I. vrste. Izborna briško vino. Furlansko in istrsko za dom po 96 stot. liter. Domača kuhinja. Cene zmerne. — Lastnik Anton Andrijaščič, bivši vratar Hotela Balkan. 1152

Kje se dobi?

pravi rjavci sladkor 40%
sladkejši od belega ???

Pri GODNIGU, ulica S. Giovanni št. 8.

M. Majcen mizar v ulici Torquato Tasso (vogal Belvedere) št. 28 se priporoča slavnemu občinstvu. Izdeluje spalne sobe in drugo pohištvo. 2005

A. RIEGER, Trst, Via Barriera v. 34, vinnovakratne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerne.

Franjo Stančič

Trst - ulica Media št. 17 - Trst
priporoča svojo

trgovino jestvin in kolonijalnega blaga

katera je vedno oskrbljena s svežim in prvovrstnim blagom

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel dobroznano

trgovino jestvin

Antonija Mihelič
v Trstu, ul. Rojan št. 8
FRAN SLUGA.

Hans Scheidler

zobotehnik
bivši: prvi Dr. Ferdinanda Tanzer
zobotehnik

Sprejema od 9—1 in od 3—6.
Trst, Piazza C. Goldoni št. 5 II.

Prva slovenska izdelovalnica mostnih, žvijskih in drugih tehničnih za trgovino in obrt, stavbno in umetno ključavnice

IVAN REBEK
Celje, Poljska ulica 14
priporoča svoje tehnične. Cenki narazpolago brezplačno in franco.

NAZNANILO.

Čast mi je naznaniti slav. občinstvu, da sem odprl popolnoma novo pekarno v ulici Caserma št. 11, katera je preskrbljena z vsakovrstnim blagom. Kruh vedno svež. Najfinejše vrsti moke. Prepečenci, slaščice, mizle pijače, kakor tudi vino in likerji. Uljudno se priporoča ALOJZIJ GULJ, (prej na trgu Caserma).

Trgovina jestvin in delikates
CELESTE FURLANI
Trst, via Belvedere št. 57.

Prodaja vedno sveže testenine iz Ilirске Bistrice ter iz drugih zunanjih tovarni. Vino in likerji v steklenicah. Postrežba na dom. Razpošilja se pakete od 5 kg naprej: kave, olja i. dr. **ERNEST KOČEVAR**, vodja trgovine.

CROATIA

ZAVAROVALNA ZADRUŽICA V ZAGREBU.
Edini domači zavarovalni zavod.

Ustanovljena leta 1884

Centrala: Zagreb, v lastni hiši, vogal Marovske in Preradovičeve ulice. Glavno zastopstvo: Ljubljana, Novisad, Osijek, Reka, Sarajevo.

Podružnica: v Trstu, Via del Lavatoio št. I. II. nad.

--- Telefon 25-94 ---

Ta zadruga prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja:

1) Na življenje

- 1) Zavarovanje glavnice za slučaj doživljenja in smrti,
- 2) Zavarovanje dote.
- 3) Zavarovanje življenjske rente.

2) Proti škodi po požaru

- 1) Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih zgradb in tovarni,
- 2) Zavarovanje premičnin (pohištva, prodajniškega blaga gospodarskih strojev, blaga itd.
- 3) Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena itd.)

3) Zavarovanje steklenih šip.

Zadružno imetje v vseh delih znaša K 3013. 3336

Letni dohodek premije s pristojbinami K 145.557.66

Izplačane škode K 164.162.96

Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.

Natančnejše informacije daje Podružnica „Croatia“ Trst, Via del Lavatoio št. I. II. n.

in glavno zastopstvo „Croatia“ v Ljubljani (Trdka Kmet in Silvar)

Zastopnika za Goriško s sedežem v Gorici sta Franc Perko v via della scuola agraria 6 in D. Gilčvert, ul. Bertolini 20

Ljudska urarna
BOGOMIL PINO
Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13
(nasproti cerkve sv. Anžura novoga)
Bogat izbor ur, verižic, ovratnih verižic, ubanov, prstanov, zapestnic itd.
Konkurenčne cene.

Nova zaloga
šip, posodja in kuhinjskih potrebščin
Trst, Istrska cesta (Via dell'Istria) št. 67.
Namešča osebno stekla in brezplačno.
Velika izber za gostilne in krčme. Cene zmerne.

Zdravljenje krvi!
Čaj „Tisoceri ovet“ (Milleforti)
Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slufajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidom. — Jeden omot za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani lekarni
PRAXMARER - „AI DUE MORI“
Trst (mestna hiša) — Telef. 377.
Poštne pošiljave se izvirajo takoj in franco ako se dopolnjekron 1.40.

Zobotehnični ambulatorij Univ. zdravnika
Dr. Makso Barry
Ermanno Schultze, I. tehnik.
Trst, ulica Caserma šte. 17, II. nadst.
Posebni zavod za umetne zobe brez uatne plošče. Plombiranje z zlatom, platinom in porcelanom. Vsa dela brez bolečin. Zdravljanje krivo rastočih zob. Zmerne cene.
Sprejema od 9 do 1 in od 3 do 6 popold.

!! NADOMESTILO !!
KAFA — KAFA
„PERL“
odlikovan z zlato kelajno na mednarodni polje delsko-obrtni razstavi v Rimu 1913.
naravno pečeni čisti bob s finim okusom in jako izdaten v uporabi Kren 1-98 kilogram.
Poštne pošiljke 5 kilogramov po povzetju franko v vsej Avstro-Ogrski.
! The Caffee Sur Export!
Trst I/233.
Iščejo se zastopniki.

Pozor!

Opoldne in zvečer abonement. Zelo ugodno. Izborna kuhinja in Badjejeviško pivo (brez glavobola). Zmerne cene.

RESTAVRACIJA - HOTEL BALKAN (Piazza della Caserma:)